

אוֹמְרִים? (תהלים כד) לה' הָאָרֶץ
וּמְלֹאָהּ וְגו', כִּי הוּא עַל יָמִים
יְסֻדָּהּ וְגו', מִי יַעֲלֶה בְהַר ה' וְגו',
נְקִי כַפַּיִם וּבֶרֶךְ לִבָּב וְגו'. מִה הַטַּעַם
שֶׁל זֶה? מִשּׁוּם שֶׁפָּאָשֶׁר הַלֵּילָה
פּוֹרֵשׁ כְּנַפְיוֹ עַל הָעוֹלָם, אֲזַי כָּל
בְּנֵי הָעוֹלָם טוֹעֲמִים טַעַם הַמָּוֶת
וְיוֹצֵאת נַשְׁמָתָם לַעֲלוֹת לַמַּעְלָה,
וְאוֹתָם מְלַאֲכִים עוֹמְדִים
וְאוֹמְרִים, מִי יַעֲלֶה בְהַר ה'. הַר
ה' - זֶה הַר הַבַּיִת. מְקוֹם קִדְשׁוֹ -
זֶה עֶזְרַת יִשְׂרָאֵל. כְּמוֹ שֶׁלְמַעְלָה,
כִּף גַּם לַמַּטָּה.

מִשּׁוּם שֶׁכָּבֵל רָקִיעַ וְרָקִיעַ כְּמֵה
מְמַנִּים וְכְמֵה שָׂרִים עוֹמְדִים שָׁם,
וְכִשְׁהַנְּשָׁמוֹת יוֹצֵאוֹת, רוֹצוֹת
לַעֲלוֹת לַמַּעְלָה, וְאִם אֵינָן זוֹכוֹת
דוֹחִים אוֹתָן הַחוּצָה, וְהוֹלְכוֹת
וּמְשׁוֹטְטוֹת בְּעוֹלָם, וְלוֹקְחִים
אוֹתָן כְּמוֹ קְבוּצוֹת שֶׁל רוֹחוֹת
וּמוֹדִיעִים לָהֶם דְּבָרִים כּוֹזְבִים,
וְלַפְעָמִים דְּבָרֵי אֶמֶת מִמֶּה שֶׁעָתִיד
לְבֹא בְּזִמְנֵי הַקְּרוֹב, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְוֶה.
וְאוֹתָן נִשְׁמָוֹת הַצְּדִיקִים הוֹלְכוֹת
וּמְשׁוֹטְטוֹת לַמַּעְלָה, וּפּוֹתְחִים
לָהֶם פְּתָחִים, וּמַעֲלִים אוֹתָן לַתּוֹךְ
אוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁנִּקְרָא הַר ה', כְּמוֹ
הַסּוּד שֶׁל הַר הַבַּיִת לַמַּטָּה, וּמִשָּׁם
נִכְנְסִים לַתּוֹךְ אוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁנִּקְרָא
מְקוֹם קִדְשׁוֹ, שֶׁשָּׁם נִרְאוֹת כָּל
הַנְּשָׁמוֹת לִפְנֵי אֲדוֹנָם. כְּמוֹ כֵּן
אוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁנִּרְאוֹ יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הַמְּקוֹם
שֶׁנִּקְרָא עֶזְרַת יִשְׂרָאֵל. בְּשַׁעַר
שֶׁהַנְּשָׁמוֹת עוֹמְדוֹת שָׁם, אֲזַי
שִׁמְחַת רְבוּנָם הִיא, לְתַקֵּן בָּהֶם
הַמְּקוֹם שֶׁנִּקְרָא קִדְשׁ הַקְּדוֹשִׁים,
וְשָׁם רוֹשְׁמִים אֶת כָּל מַעֲשֵׂיהֶם
וְנִכְיֹוֹתֵיהֶם.

מִחֲנֵה שְׁנֵי מִמְנֵה בְּאַרְבַּע שַׁעֲוֹת
אַחֲרוֹת, וְאֵינָם אוֹמְרִים שִׁירָה,
כִּרְט לַשַּׁעֲתִים, עַד שֶׁנִּחְלַק הַלֵּילָה
וְנִכְנַס הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְגַן עֵדֶן.
וְאַלְהָה הֵם אֲבֵלֵי צִיּוֹן וְאוֹתָם

הָאָרֶץ וּמְלֹאָהּ וְגו', כִּי הוּא עַל יָמִים יְסֻדָּהּ
וְגו', מִי יַעֲלֶה בְהַר ה' וְגו', נְקִי כַפַּיִם וּבֶרֶךְ לִבָּב
וְגו'. מָאִי טַעֲמָא דָּא. בְּגִין דְּכַד לֵילֵיָא פְּרִישׁ
גְּדַפּוּי עַל עַלְמָא, כְּדִין, כָּל בְּנֵי עַלְמָא טַעֲמִין
טַעֲמָא דְּמוֹתָא, וְנִפְקִי נִשְׁמָתֵיהוּ לְסַלְקָא
לְעֵילָא, וְאֵינּוֹן מְלַאֲכִין קַיִימִין וְקָא אֲמַרִי, מִי
יַעֲלֶה בְהַר ה'. הַר ה' יי', דָּא הַר הַבַּיִת. מְקוֹם
קִדְשׁוֹ, דָּא עֶזְרַת יִשְׂרָאֵל. כְּגוֹוְנָא דְּלַעֲיֵלָא,
הַכִּי נָמִי לְתַתָּא.

בְּגִין דְּכָל רְקִיעָא וְרָקִיעָא, כְּמֵה מְמַנֵּן, וְכְמֵה
סַרְכִין קַיִימִין תַּמָּן. וְכַד נִשְׁמָתִין נִפְקִין,
כְּעָאן לְסַלְקָא לְעֵילָא, וְאִי לֹא זְכִיין אֵינּוֹן
דְּחִיין לֹון לְבַר, וְאֲזֵלִין וְשִׂאטִין בְּעַלְמָא,
וְנִטְלִין לֹון כְּמֵה חֲבִילֵי טְהִירִין, וְאֲוֹדְעִין לֹון
מְלִין כְּדִיבּוֹ, וְלִזְמַנִּין מְלִין דְּקִשׁוּט, מִמֵּה
דְּאֵתִי לְזִמְנֵי קְרִיב, כְּמֵה דְּאוּקְמוּהָ.

וְאֵינּוֹן נִשְׁמָתִין דְּצַדִּיקָיָא, אֲזֵלִין וְשִׂאטִין
לְעֵילָא, וּפְתַחֲחִין לֹון פְּתַחֲחִין, וְסַלְקִין
לֹון לְגוֹ הַהוּא אֲתֵר דְּאֶקְרִי הַר ה' יי', כְּגוֹוְנָא
דְּרָזָא דְּהַר הַבַּיִת לְתַתָּא. וּמִתַּמָּן עָאֲלִין לְגוֹ
הַהוּא אֲתֵר דְּאֶקְרִי מְקוֹם קִדְשׁוֹ. דְּתַמָּן
אֲתַחֲזִיין כָּל נִשְׁמָתִין לְקַמֵּי מְאָרִיהוֹן. כְּגוֹוְנָא
דָּא הַהוּא אֲתֵר, דְּאֲתַחֲזוֹן יִשְׂרָאֵל קַמֵּי קִדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא, אֲתֵר דְּאֶקְרִי עֶזְרַת יִשְׂרָאֵל. בְּשַׁעֲתָא
דְּנִשְׁמָתִין קַיִימִין תַּמָּן, כְּדִין חֲדוּדָה דְּמְאָרִיהוֹן,
לְאֲתַתְּקָנָא בְּהוּ אֲתֵר, דְּאֶקְרִי קִדְשׁ הַקְּדוֹשִׁים.
וְתַמָּן רְשִׁימִין כָּל עוֹבְדֵיהוֹן וְזַכּוּוֹן דְּלַהוֹן.

מִשְׁרִיָּא תַּנְיִינָא, אֲתַמְנָא בְּאַרְבַּע שַׁעֲתֵי
אַחֲרָנִין, וְלֹא אֲמַרִי שִׁירָתָא, בְּרַ תְּרִי
שַׁעֲתֵי, עַד דְּאֲתַפְּלַג לֵילֵיָא, וְעָאֵל קִדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא בְּגַנְתָּא דְּעֵדֶן.

וְאֲרִין אֵינּוֹן אֲבֵלֵי צִיּוֹן, וְאֵינּוֹן דְּכַוּוֹ עַל חֲרַבָּן
כִּי מְקִדְשָׁא. וּבְשִׁירוֹתָא דְּאַרְבַּע שַׁעֲתֵי

שְׂבוּכִים עַל חֶרְפֵּן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. וּבִתְחִלַּת אַרְבַּע הַשָּׁעוֹת הָאֲמֻצְעִיּוֹת פּוֹתְחִים וְאוֹמְרִים, (תהלים קלו) עַל נְהִירוֹת בְּכָל שֵׁם יִשְׁכְּנוּ גַם בְּכִינוּ וְגו', וְאַלֶּה הֵם שְׂבוּכִים עַל נְהִירוֹת בְּכָל עִם יִשְׂרָאֵל, מִמִּשְׁמַע שְׁכָתוֹב גַּם בְּכִינוּ. וּמִנֵּין לָנוּ שְׂבוּכִים שֵׁם? שְׁכָתוֹב הֵן אֲרָאֵלִם צִעְקוּ חֲצָה. מַה זֶה חֲצָה? זֹו בְּכָל, מִשׁוּם שֶׁפֶלֶם לָנוּ אֵת הַשְּׂכִינָה עַד בְּכָל, וְשֵׁם הֵם בְּכֹו עִם יִשְׂרָאֵל. וְעַל זֶה פּוֹתְחִים בְּזֶה, וּמְסִימִים: זָכַר ה' לְבָנֵי אָדוֹם וְגו'.

וְאִזּוּ מִתְעוֹרֵר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּמַעֲלוֹתָיו וּמִכְּהַ בְּרַקִּיעִים, כְּמוֹ שְׁאֲרָנוּ, וּמִדְּעֻזָּעִים שְׁנַיִם עֶשֶׂר אֲלִפֵי עוֹלָמוֹת וְגוֹעִים וּבּוֹכִים, שְׁכָתוֹב (ירמיה כה) ה' מְמָרוֹם יִשְׂאָג וּמִמְעוֹן קָדְשׁוֹ יִתֵּן קוֹלוֹ שְׂאָג יִשְׂאָג עַל נְהוּוֹ. וְנִזְכָּר בְּיִשְׂרָאֵל, וּמוֹרִיד שְׁתֵּי דְמַעוֹת לְתוֹךְ הַיָּם הַגְּדוֹל, וְאִזּוּ מִתְעוֹרֵרֶת שְׁלֵהֶבֶת אַחַת שְׁבָצָד צָפוֹן, וּמִכְּהַ רוּחַ אֶחָד שְׁבָצָד צָפוֹן בְּאוֹתָהּ הַשְּׁלֵהֶבֶת, וְהוֹלֵךְ וּמְשׁוֹטֵט בְּעוֹלָם. וּבְאוֹתָהּ שְׁעָה נִחְלַק הַלֵּילָה, וְהַשְּׁלֵהֶבֶת הוֹלֵכֶת וּמִכְּהַ בְּכַנְפֵי הַתְּרַנְגוּל וְקוֹרָא, אִזּוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נִכְנָס לְגֵן עֵדֶן.

וְלִקְדוֹשֵׁי-בְרוּךְ-הוּא אֵין מְנוּחָה עַד שְׁנִכְנָס לְגֵן עֵדֶן לְהַשְׁתַּעֲשַׁע עִם נְשָׁמוֹת הַצְּדִיקִים. וְהַסִּימֵן - כִּי נִמְכָּרְנוּ אֲנִי וְעַמִּי וְגו'. (אסתר ז) וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ מִי הוּא זֶה וְגו', וְהַמֶּלֶךְ קָם בַּחֲמָתוֹ מִמִּשְׁתַּה הַיַּיִן אֶל גַּנַּת הַבֵּיתֵן וְגו'.

בְּשַׁעֲהַ שְׁנִכְנָס הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְגֵן עֵדֶן, אִזּוּ כָּל אוֹתָם עֲצֵי הַגֵּן וְכָל אוֹתָן נְשָׁמוֹת הַצְּדִיקִים פּוֹתְחִים וְאוֹמְרִים, (תהלים כד) שְׂאוּ שְׁעָרִים רְאשֵׁיכֶם וְגו'. מִי זֶה מֶלֶךְ הַכְּבוֹד וְגו'. שְׂאוּ שְׁעָרִים רְאשֵׁיכֶם וְגו'. וּבְשַׁעֲהַ שְׁנִשְׁמוֹת הַצְּדִיקִים

אֲמֻצְעִין, פִּתְחֵי וְאֲמָרִי, (תהלים קלז) עַל נְהִירוֹת בְּכָל שֵׁם יִשְׁכְּנוּ גַם בְּכִינוּ וְגו', וְאֵלִין אֵינוֹן דְּבָכוּ עַל נְהִירוֹת בְּכָל, עִמְהוֹן דִּישְׂרָאֵל, (דף קצ"ד ע"א)

מִמִּשְׁמַע דְּכִתִּיב גַּם בְּכִינוּ. וּמִנֵּלֶן דְּבָכוּ תַמָּן. דְּכִתִּיב, (ישעיה לג) הֵן אֲרָאֵלִם צִעְקוּ חוּצָה. מַהוּ חוּצָה. דָּא בְּכָל, בְּגִין דְּכִלְהוּ אוֹזְפוּהַ לְשְׂכִינָה עַד בְּכָל. וְתַמָּן בְּכוּ עִמְהוֹן דִּישְׂרָאֵל. וְעַל דָּא פִּתְחֵי בְּהַאי, וּמְסִימֵי זְכוֹר יְי' לְבָנֵי אָדוֹם וְגו'.

כְּדִין אֲתַעֲר קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּדִרְגוּי, וּבְטַש בְּרַקִּיעִין פְּדֹאֲמָרְן, וְאִזְדַּעְזְעוּ תְּרִיסַר

אֲלִפֵי עֲלָמִין, וְגַעֲי וּבְכֵי, דְּכִתִּיב, (ירמיה כה) יְי' מְמָרוֹם יִשְׂאָג וּמִמְעוֹן קָדְשׁוֹ יִתֵּן קוֹלוֹ שְׂאָג יִשְׂאָג עַל נְהוּוֹ, וְאִדְכַּר לוֹן לְיִשְׂרָאֵל, וְאַחִית תְּרִין דְּמַעֲיִן לְגוּ יִמָּא רַבָּא. וּכְדִין אֲתַעֲר

שְׁלֵהֶבֶתָא חַד דְּבַסְטַר צָפוֹן, וּבְטַש רִוּחָא חַד דְּבַסְטַר צָפוֹן בְּהַהוּא שְׁלֵהֶבֶתָא, וְאִזְלָא וְשְׂאֲטָא בְּעֵלְמָא, וְהַהִיא שְׁעָתָא אֲתַפְלַג לֵילֵיאָ, וְשְׁלֵהֶבֶתָא אִזְלָא וּבְטַש בְּגַדְפוּי

דְּתְרַנְגוּלָא, וְקָאֲרִי, כְּדִין קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עָאל בְּגַנַּתָא דְּעֵדֶן.

וְקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לִית לִיהַ נֵיחָא עַד דְּעָאל לְגַנַּתָא דְּעֵדֶן לְאַשְׁתַּעֲשַׁע בְּנִשְׁמַתְהוֹן דְּצְדִיקַיָּא. וְסִימֵן (אסתר ז) כִּי נִמְכָּרְנוּ

אֲנִי וְעַמִּי וְגו'. וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ מִי הוּא זֶה וְגו', וְהַמֶּלֶךְ קָם בַּחֲמָתוֹ מִמִּשְׁתַּה הַיַּיִן אֶל גַּנַּת הַבֵּיתֵן וְגו'.

בְּשַׁעֲתָא דְּקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עָאל בְּגַנַּתָא דְּעֵדֶן, כְּדִין כָּל אֵינוֹן אֵילָנִין דְּגַנַּתָא,

וְכָל אֵינוֹן נְשָׁמַתִּין דְּצְדִיקַיָּא, פִּתְחֵי וְאֲמָרִי, (תהלים כד) שְׂאוּ שְׁעָרִים רְאשֵׁיכֶם וְגו'. מִי זֶה מֶלֶךְ הַכְּבוֹד וְגו'. שְׂאוּ שְׁעָרִים רְאשֵׁיכֶם וְגו'.

וּבְשַׁעֲתָא דְּנִשְׁמַתְהוֹן דְּצְדִיקַיָּא דִּי בְּאַרְעָא אֲהִדְרוּ לְגוֹפִיָּהוּ, כְּדִין אֲתַקִּיפוּ בְּהוּ כָּל אֵינוֹן